

ERDÉSZETI LAPOK

az országos Erdészeti-Egyesület

K Ö Z L Ö N Y E.

Nyolczadik évfolyam.

XII. füzet.

Deczember 1869.

A magyar államerdők

az alkotmányos magyar kormány kezében.

(Vége).

A magyar birodalom államerdőségei kezelésének eredményei 1867—1868-ban.

A magyar birodalom államerdőségei kezelésének eredményeit 1862—1866-ig lapunk tavalyi évfolyamának 145 és következő lapjain közöltük, e két kimutatás összehasonlítása a mennyire gyönyörködteti a hazafit annyira emeli minden magyar erdész önértékét, látván hogy az 1867-ig háttérbe szorított magyar erdészek a legnagyobb magyar erdész vezetése alatt oly rövid idő alatt is már oly fényes eredményeket tudtak szakértelem, ügybuzgalom, szorgalom és lelki ösméretes kezelés által kivívni miről sógoraink 3 év előtt álmodni sem mertek. Oly eredmények ezek melyeket diadalérzettel tárhatunk azon roszakaratu és hamis próféták szeme elé kik midőn 1867-ben a magyar kormány vevé kezébe az államerdők kezelését s annak vezetésére Divaldot hívá meg, némethon legolvasottabb szaklapjában nagyon érhetőleg úgy nyilatkoztak mintha a magyar államerdők lélekharangját huzzták volna.

Az igazgatóság	Az erdőhivatal	A terület nagysága 1600 ☐ fölnyi holdakban	Tartósan átlagos fatermés	Felhasznált fatömeg	
megnevezése				1867-ben	1868-ban
szabályölemben					

A. M A G Y A R-

I. A mr. kir. államjavak igazgatóságai

Mr. kir. államjavak igazgatósága	1.				
Óbudán	Visegrád koronai uradalmi	19400	8000	8000	8000
Diósgyőrött	2. Gödöllő koronai uradalmi	9690	3500	3520	3580
Hradeken	3. Diósgyőr koronai uradalmi	45960	30540	15051	20171
Ungvárt	4. Hradek kincstári uradalmi	98350	49940	33382	33962
Pécskán	5. Ungvár kincstári uradalmi	158740	74000	6748	6734
Temesvárott	6. Pécska kincstári uradalmi	19000	13000	11705	5200
	7. Temesvár kincstári uradalmi	29800	16700	10581	15640

A kezelés végeredménye

1867-ben				1868-ban			
egészben		holdanként		egészben		holdanként	
tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség
f o r i n t							

O R S Z Á G

kerületeibe osztott erdőségek.

30320	.	1-56,3	.	14002	.	0-72,18	.
10033	.	1-03,54	.	12170	.	1-25,59	.
13992	.	0-30,4	.	57438	.	1-24,98	.
111967	.	1-24,01	.	163239	.	1-65,98	.
13132	.	0-08,27	.	23210	.	0-14,62	.
71358	.	3-75,57	.	63537	.	3-34,41	.
48573	.	1-63 ..	.	116680	.	3-91,54	.

Az	Az	A terület nagysága 1600 □ ölnyi holdakban	Tartósan átlagos fatermés	Felhasznált fatömeg	
igazgatóság	erdőhivatal			1867-ben	1868-ban
megnevezése		szabályölekbén			
Mr. kir. államjavadak igazgatósága Lippán	8. Lugos kincstári uradalmi	82490	35200	17255	19790
	9. Lippa kincstári uradalmi	99070	44200	27814	23310
Mr. kir. államjavadak igazgatósága Kulán	10. Doroszló kincstári uradalmi	15870	9500	5964	3991
Mr. kir. államjavadak igazgatósága Zomborban		31060	11950	6708	11870
II. A pénzügyi hatóságok					
Mr. kir. pénzügy- igazgatóság Debreczen	11. Dobresti kincst. urd. erdőgondnokság	12270	4600	452	154
Mr. kir. pénzügy- igazgatóság Pécsen	12. Mindszenti kincstári uradalmi	880	600	452	17
Mr. kir. pénzügy- igazgatóság Szathmárt	13. Kővári kincs. urad. erdőrészlet	4180	1500	1592	1355

A kezelés végeredménye

1867-ben				1868-ban			
egészben		holdanként		egészben		holdanként	
tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség
f o r i n t							
13118	.	0-15,9	.	79122	.	0-95,92	.
87385	.	0-88,2	.	84191	.	0-84,98	.
7479	.	0-47,13	.	6984	.	0-44	.
14208	.	0-45,74	.	36301	.	1-16,84	.

kerületeibe osztott erdőségek.

1854	.	0-15,11	.	1158	.	0-09,44	.
103	.	0-11,7	.	182	.	0-20,68	.
1169	.	0-27,96	.	2100	.	0-50,24	.

Az igazgatóság	Az erdőhivatal	A terület nagysága 1600 □ ölnyi holdakban	Tartósan	Felhasznált	
megnevezése			átlagos fatermés	fatömeg	
				1867-ben	1868-ban
szabályokban					

III. A bányai igazgatóságok

Mr. kir. főbányagrófi hivatal Selmeczen	14. Selmecz	79000	57000	45797	48652
	15. Besztercebánya	86710	58000	44772	46044
	16. Brezsnóbánya	88640	97600	73704	87998
	17. Körmöcz	25190	20150	20125	19816
Mr. kir. bányai igazgatóság Szomolnokon	18. Szomolnok	32240	33460	26108	30618
Mr. kir. bányai igazgatóság Sóóvárt	19. Sóóvár	16000	8740	3919	4570
Mr. kir. bányai igazgatóság Máramaros Szigeten	20. Sziget	140600	59000	5310	4455
	21. Királymező	81200	68000	17275	27214
	22. Kőrösmező	62700	55000	26785	34636

A kezelés végeredménye

1867-ben				1868-ban			
egészben		holdanként		egészben		holdanként	
tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség
f				o			
r				i			
n				t			

kerületeibe osztott erdőségek.

	14606		0-18,49	4454		0-05,64	
	25853		0-29,81	13118		0-15,13	
35181	.	0-39,69	.	79195	.	0-89,34	.
	7677		0-30,48	.	8645	.	0,34,32
30520	.	0-94,66	.	93175	.	2-89 ..	.
1360	.	0-08,5	.	8686	.	0-54,29	.
	9838		0-07	.	17779	.	0,12,65 $\frac{1}{2}$
21679	.	0-26,7	.	62005	.	0,76,36	.
84024	.	1-34	.	145385	.	2-31,64	.

Az igazgatóság	Az erdőhivatal	A terület nagysága 1600 ☐ ölnyi holdakban	Tartósán átlagos fatermés	Felhasznált fatömeg	
				1867-ben	1868-ban
megnevezése		szabályölemben			
Mr. kir. bányai igazgatóság Máramaros Szigeten	23. Rahó	95400	80000	24187	43269
	24. Vissó	30200	20000	13170	16659
Mr. kir. bányai igazgatóság Nagybányán	25. Nagybánya	79470	54000	32831	46712
	B. E R-				
Mr. kir. bányai igazgatóság Kolosvárrott	26. Strimbuly	38000	26000	10652	12827
	27. Topánfalva	12000	56000	25433	25435
Mr. kir. bányai igazgatóság Kolosvárrott	28. Zalathna	38300	27500	21533	24624
	29. Vajda Hunyad	43130	31800	7724	5907

A kezelés végeredménye

1867-ben				1868-ban			
egészben		holdanként		egészben		holdanként	
tisztá jövedelem	veszteség	tisztá jövedelem	veszteség	tisztá jövedelem	veszteség	tisztá jövedelem	veszteség
f o r i n t							
12618		0-13,23		128054		1-34,43	
11916		0-39,46		52821		1-74,9	
	3108		0-03,91		11364		0-14,3

D É L Y.

	10926		0-28,75		8094		0-21,8
	15429		0-12,85		13972		0-11,61
10827		0-28,27		14286		0-37,3	
	733		0-01,7	3141		0-27,28	

Az igazgatóság	Az erdőhivatal	A terület nagysága 1600 □ ölnyi holdakban	Tartósan átlagos fatermés	Felhasznált fatömeg	
megnevezése			1867-ben	1868-ban	szabályölekekben
Mr. kir. bányai igazgatóság Kolosvárrott	30. Szászváros (Broos)	64400	37700	7381	8850
	31. Nagy Szeben	31800	19000	1498	5510
	32. Fogarás	13340	7220	3290	3245
	33. Décs	1560	790	513	750
	34. Nagy Sz. Miklós	53600	33000	4234	5358
C. HORVÁT és					
Kir. pénzügyi igazgatóság Zágrábban	35. Fuzine	62650	2400	14227	12063
	36. Nagy Tábor	1570	800	172	100

A kezelés végeredménye

1867-ben				1868-ban			
egészben		holdanként		egészben		holdanként	
tisztá jövedelem	veszteség	tisztá jövedelem	veszteség	tisztá jövedelem	veszteség	tisztá jövedelem	veszteség
f o r i n t							
	3317	.	0-05,15	.	1495	.	0-02,32
	20507	.	0-64,49	.	5806	.	0-16,67
	6507	.	0-48,78	.	3513	.	0-16,33
	676	.	0-48,32	.	376	.	0-24,10
	2471	.	0-04,61	.	3463	.	0-06,46

TÓTORSZÁG.

	44844	.	0-71,58	.	20258	.	0-32,34
	353	.	0-22,48	.	492	.	0-31,35

		A terület nagysága 1600 □ éhnyi holdakban	Tartósan átlagos fatermés	Felhasznált fatömeg	
				1867-ben	1868-ban
szabályöleekben					
Össze-					
I. A mr. kir. államjavak igazgató-					
Magyarország		609430	296530	146728	152248
II. A pénzügyi hatóságok					
a) Magyarország		17330	6700	2496	1526
b) Horvát és Tótországban		64220	24800	14399	12162
Összesen		81550	31500	16895	13688
III. A bányaignagatóságok					
a) Magyarországon		817350	610950	333983	410643
b) Erdélyben		404130	239010	82258	92506
Összesen		1221480	849960	416241	503149
A mr. kir. pénzügyministerium vezetése alá tartozó összes államerdőségek		1912460	1177990	579864	669085

A kezelés végeredménye

1867-ben				1868-ban			
egészben		holdanként		egészben		holdanként	
tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség	tisztajövedelem	veszteség
f				o			
r				i			
n				t			

vonat.

sági kerületeibe osztott erdőségek.

421565	.	0-69,17	.	656874	.	1-07,785	.
--------	---	---------	---	--------	---	----------	---

kerületeibe osztott erdőségek.

3126	.	0-18,04	.	3440	.	0-19,35	.
44491	.	0.69,28	.	19766	.	0-30,78	.
47617	.	0-58,39	.	23206	.	0-28,46	.

kerületeibe osztott erdőségek.

136216	.	0-16,67	.	549104	.	0-67,18	.
,	49749	.	0-12,31	.	18792	.	0-04,65
86467	.	0-07,71	.	530312	.	0-43,415	.
555649	.	0-29,054	.	1210392	.	0.63,20	.

A futó homok megkötése és beerdősítése.

Irta Láng Gábor.

A homok területek czélszerűbb kezelése, leginkább pedig a futó-homok megkötése és beerdősítése, továbbá a megkötött, de czélszerűtlen kezelés folytán könnyen futóvá válható homok területek miképen való használása oly fontos, hogy annak czélszerű megoldásához vezető leg-egyszerűbb, legkönnyebb, legolcsobb és legbiztosabb utat kijelölni, nem csak erdészeti, hanem nemzetgazdasági szempontból is tekintve, hálás kísérlet.

Az eddigi tapasztalásokból azt lehet következtetni, hogy a futó homok megkötése s annak kellő beerdősítése, és a silányabb és feltétlen erdőtalajhoz tartozó homok területek befásítása, mai napig egyrészt csak azért nem eszközöltetett nagyobb kiterjedésben, mert az eddig több oldalról ajánlott eljárási módok, körülményes voltak miatt sok munkát s költséget igényeltek, sőt a nagy költségekhez mérve csekély és bizonytalan sikerre és jövedelemre nyújtottak kilátást.

A többi között Hubényi József adott ki 1835-ik évben egy művecskét melynek czime: „Anleitung zur Bindung und Cultur des Pflugsandes in Ungarn mit Rücksicht auf die Landes-Verhältnisse.“

Hogy a művecske szakképzettség és az akkori viszonyokhoz mérve (a midőn a napszám ára csekély volt, sőt nagyobb birtokosok felesleges urdolgában is bővelkedtek) a kivitel tekintetében is értékkel birhatott, tagadni nem lehet; de a mai viszonyok között a midőn t. i. a napszám igen drága, sőt sok vidéken hiányzik is, Hubényi József tanait követni nem tartjuk tanácsosnak, annyival inkább, mert Hubényi azon fanemek megválasztásában, melyeket a futó homok megkötésével párosult beerdősítéshez ajánlott, sem kellő gyakorlati tapasztalással, sem pedig kellő figyelemmel nem járt el akkor; a midőn a kocsányos és magyal tölgyet, sőt éperfát is mellőzte.

Némelyek a futó homok megkötését egyelőre mindenféle bokor cserje, fűz, homoknád és homoksás s t. e. féle által óhajtják létesíteni.

A futóhomok ilyen megkötési módja a legszerencsétlenebb ideák egyike, mert a midőn a tulajdonos az ily hasznavehetetlen s legfeljebb rövid ideig tartó, sovány legelőt nyújtó gyomokkal megkötött homok területeket, czélszerűbb hasznosítás tekintetéből beerdősíteni ohajtáná, a gyom, cserje fű s több efélék kiirtása annyi, sőt több nehézséggel és költséggel lenne összekötve, mint a mennyivel járt a futó homoknak ezen gyomokkal való megkötése.

Némelyek megint a megkötendő futóhomok és egyéb homok területeket más becsesebb fanemek kizárásával, egyedül ákáczzal ohajtják befásítani.

Tisztelet becsület az ákáczfának és pártolónak, — de mi az ákáczfát mind a mellett hogy kitünő műszer- és jó tüziát ad — és hogy gyors növése, igénytelensége, könnyű és biztos tenyésztése miatt a legnagyobb figyelemre méltó — sőt a futóhomok megkötésével párosult beerdősítésnél nélkülönözhetetlen — csak silányabb homokbuczkáknál és a futóhomok megkötésénél feketenyárfával és erdeifenyővel egyevelgesen alkalmazva, egyedül azon területekre ohajtjuk utasítani, melyeken a kétes siker tekintetéből értékesb fanemeket ültetni nem tanácsos.

De gondoljuk meg vajon czélszerű lenne-e hazánk nagy kiterjedésű homoktéreit a tölgy nemek kizárásával — mint a melyek a leg-erősebb viharral is képesek dacolni és sok oldalú hasznosságuk tekintetéből minden más fanemek felett állnak, ákáczzal beültetni, mely fanemet a vihar ősze vissza törhet — de kérdés is valjon képes-e az ákácza a tölgyet és egyéb becsesebb fanemeket minden irányban pótolni?

Az „Erdészeti Lapok“ 1867-ik évi XII-ik füzetében a futó homok megkötéséről jelent meg egy igen érdekes czik mely kitünő szakképzettségről tanuskodván méltán foglalhatná el azon magas polczot melyet az erdészeti szaktudomány szempontjából véve magának kiérdemelt, hogy ha a kocsányos- és magyal-tölgy s feltételesen az eperfa is, kinem hagyott volna azon fanemek sorából, melyek a homok területek befásítására alkalmasak.

Ezenkívül mejelent az 1869-ik évi gazdasági közlöny 3-ik számának 105-ik lapján a hasznavehetetlen homok területek hasznosításáról

egy czik, melyben k. k. gazdatiszt a hasznavehetlen homokterületeknek 25—30 évre való bérbeadását hozza javaslatba. Ezen ajánlatában önmagát czáfolja meg az író, mert a mi azonnal bérbe adható, — az nem lehet hasznavehetlen.

Továbbá k. k. gazdatiszt a futóhomok megkötését egy szilárd földréteg felhordása által óhajtja eszközölni oly módon, mint a hogy a földeknél a trágyázás történni szokott, ezen ajánlata ha igen költséges nem volna, mint igen könnyű, pártolásra méltó lenne, — de minthogy csekély szilárd földréteg a futóhomokban eltűnnék, szükséges lenne legalább is 8" földréteggel a homokot egész terjedelmében befödni, — szerintünk ezen homok megkötési mód nem csak hogy sok pénzbe — a mi nincs, hanem sok munka erőbe is, a mi hiányzik — kerülne.

A futóhomoknak ily módon való megkötését annál kevésbé lehet ajánlani, minthogy a szükséges szilárd föld a futóhomok területeken rendszeren egészen hiányzik, mesziről pedig oda hordani rendkívül költséges volta miatt lehetlen.

Ajánlatba hozza még továbbá k. k. gazdatiszt a futó és hasznavehetetlen homokterületeken gyümölcs, szőlő és epres kertek ültetését, a dohány és dinya tenyésztését, — mi mind igen szép dolog s csekélyebb kiterjedésű homoknál, népesebb városok és helységek közelében talán ki is vihető lenne, de több száz, sőt több ezer holdat ily uton hasznosítani alig hisszük lehetségesnek, mert ehez is sok pénz s munkaerő szükségeltetnék.

Mi a futóhomokot először is befásítani óhajtánók, és ha majd egykor szép hazánk népessége annyira megszaporodott, hogy a kézi munkahiány megszünend és a földmivelés ama polczra emelkedett mint Holland- és Belgiumban, akkor, igen könnyű lesz a beerdősített homok területek ama részét kiirtani s kertekké, szőlökké, gyümölcsösökké sőt termékeny szántóföldekké is átváltoztatni, mely fekvésénél és minőségénél fogva ezen célra leginkább alkalmas, és a melynek termőképessége a rajta álló talajjavító fanemek tenyésztése által javult, s a melynek termőképessége a silányabb, sőt könnyen újra futóvá válható homok területen meghagyandó véderdők által az ujabbi elsilányodástól és

futóvá válhatástól biztosan megóvható lesz; mindaddig azonban k. k. gazdatiszt ajánlata csak pium desiderium marad.

A fentebbieket csak tájékozással felhozván, szerintünk a futóhomok s egyáltalában a silányabb homokterületek hasznosítását sikerrel előmozdítani, és az illető birtokosokat a beerdősítésre serkenteni, csak akkor lehetünk képesek, ha a futóhomok megkötésével párosult beerdősítéshez és egyáltalában a feltétlen erdőtalajhoz tartozó homok területek befásításához

1. a legegyszerűbb legkönnyebb legbiztosabb és még is a legolcsóbb utat kijelöljük,

2. ha a beerdősítéshez nem csak az elégülékeny és a homok területek befásítására legalkalmasabb fanemeket választjuk, de ezek között a termőhelyi viszonyok kellő figyelembe vételével főképen azon fanemeknek adunk előnyt, melyek elégülékenyséjük mellett hasznosság tekintetéből a legnagyobb fontossággal bírván, a legnagyobb jövedelmet is biztosítják, — mint például a kocsányos tölgy mely mint legkitűnőbb donga-, épület-, szerszám- és tűzifa, mint gubacs-, cserkéreg- és mak-termőfa szép hazánk fanemeinek királyául tekinthető; továbbá a magyal tölgy mely a kocsános tölgy tulajdonságaival (a gubacs termőképesség kivételével) bír — és az eperfa mely kisebb kiterjedésű és helységek közelében fekvő homok- sőt futóhomok területek befásítására igen alkalmas.

A homokterületekről.

A homok talajokat, a beerdősítés szempontjából három osztályba sorozuk; u. m.

I. Oly homok területek melyek könnyen futóvá nem válhatnak ugyan, de csekély termékenységöknél fogva a feltétlen erdőtalajhoz tartozván erdőtenyésztés esetére több jövedelmet nyújtanak, mintha sovány legelőkül vagy még soványabb szántóföldekül használtatnának.

II. Oly homok területek melyeknek futóhomokja egyes buczkákat kivéve, meg van ugyan kötve, de czélszerűtlen kezelés folytán részben ismét könnyen futóvá válhatnának.

III. A szó szoros értelmében vett futóhomok, — tehát oly területek, melyek egész kiterjedésökben, egyes csekélyebb részek kivételével, mozgó állapotban vannak.

Minekeltötte a homokföld e három nemének miképen való beerdősítéséről szólanánk, szükségesnek tartjuk ama fanemeket, — melyek elégülékenységöknél fogva a homok talaj beerdősítésére legalkalmasabbak, mind a mellett, hogy azok az erdészeti közönség előtt már ismeretesek, — ismételve elősorolni a végett, mert nézeteink e tekintetben némileg eltérők. —

a homok területek befásítására az uralkodó fanemek közül alkalmasok a következők:

- a) a kocsányos tölgy,
- b) a magyal tölgy,
- c) a közönséges ákác,
- d) a bálványfa,
- e) a fekete nyárfa
- f) az erdei és fekete fenyő
- g) az eperfa,

kevésbé alkalmasok

- h) a fehér-, rezgő-, kanadai- és jegenyé nyárfa,
- i) a nyírfa,
- k) a kőrisfa,
- l) a szilfa,
- m) a mezgés jégérfa.

1. Mi első helyre a kocsányos tölgyet a végett soroztuk mert ezen fanem nem csak hogy elégülékenységénél fogva a legsilányabb homokföldön, kivéve a homokbuczkákat homokdon bokát, magaslatokat — a melyek a rendkívüli száraz évszakban minden nedvességet nélkülöznek s e miatt a tölgyneműek tenyésztésére kevésbé vagy épen nem alkalmasok, — tenyészik; de sok oldalu használhatóságánál fogva mint donga-, épület-, műszer- és tűzifa, továbbá mint gubacs-mak-, és cserkéregtermőfa főképen a mérsékelt éghajlat alatt előforduló anememeink között méltán érdelemi meg minden tekintetben az első

helyet; ezen felül fentebbi tulajdonait emeli még azon sajátága is, hogy a helyi viszonyokhoz mérve szükségessé vált sarjerdő üzem esetére a lehető legrövidebb, és lehető leghoszabb forda mellett is a kívánt cél-
nak más fanemek között is leginkább meg felel.

2. A magyaltölgy, a gubacs termést kivéve ugyan azon tulajdonsággal bír mint a kocsányos tölgy, sőt makját a sertések még-
inkább szeretik, mind a mellett szükségtelen annak tenyésztésére külön-
ös figyelemmel lenni, miután állabokban a kocsányos tölgygyel egyvel-
gesen fordulván elő, ennek tenyésztése alkalmával annak szaporítása
is mellőzhetetlenül eszközöltetik *).

3. A közönséges á k á c z n a k becsét, mely jó műszer és tűzifát ad,
különösen emeli rendkívüli elégülékenysége, minthogy nem csak mint a
tölgyek a homok területek síkjain, lapályain, illetőleg mélyedésein fordul
elő, melyek fekvésöknél fogva több nedvességgel bírnak, de a legsilányabb
homok buczkákon is, melyek az év legnagyobb részén ugyszolván min-
den nedveséget nélkülöznek, nem csak élni, hanem diszteni is képes;
ehez járul gyors növése és kitünő sarjadzási képessége is, mely jó tulaj-
donságainál fogva a futóhomok beerdősítésénél és megkötésénél ezen
fanemet nélkülözni nem lehet. A közönséges ákácdfa árnyoldalaihoz
tartozik: koronájának törékenysége, a magonczóknak különösen jó
talajon az első években a nyulak által való megrágása; a fakészítés alkal-
mával a tövissek által nehezített munka miatti termelési költségek magas-
sága, és végtére azon körülmény hogy az egy, sőt két éves magonczok,

*) A magyaltölgy (*Quercus pubescens*) honunkban igen el van terjedve, mind-
azonáltal annak növénytani tüzetes leírása, tenyésztési és növekvési viszonyainak, va-
lamint más sajátágainak ösmertetése, ugy a hazai mint a német erdészeti irodalom
térén ugy szölvá egészen hiányzik, mert a mi e fanem leírásából létezik is, az a tudom-
ásunkra jött tapasztalatokkal nagyobbbrészt meg nem egyezik. Nagy szolgálatot tenne
Láng úr az erd. irodalomnak ha ezen úgy látszik előtte közelebről ösméretes fanemet
tüzetes észlelés alá venné s annak, talán legezélszerűbben egy más ösmert tölgynem-
mel való összehasonlító leírását lapunk utján közzé tenné; a mi kétségkívül többi szak-
társainkat kik e fanemet tapasztalásból ismerik, arra fogja ösztönözni hogy ebbeli
észleleteiket közöljék; ily uton azután remélni lehet hogy ezen kétségkívül igen ér-
tékes tölgyfa, nem marad többé saját hálátlan hazájában ösméretlen vagy félreis-
mert kitünőség.

Szerk.

nemcsak a gyomok által való elnyomásnak vannak kitéve, hanem kellő megkapálás nélkül az értékek nem csak elsatnyulnak de legtöbb esetben el is pusztulnak.

4. A bálványfa elégtükenységénél rendkívüli gyors növése-
nél meg sarjadzó képességénél fogva, az ákáczfával nem csak hogy ver-
senyez, de gyökthajtási képeségben ezt, sőt minden más fanemet is nagy
mérvben felül is mül; de hátrányára szolgál ama körülmény, hogy leg-
ujabb évi hajtásainak azon része, mely tökéletesen meg nem érhetett,
minden évben rendszeren elfagy, s hogy fája csak silány tüzelő- és még
silányabb épületfa képen használható *).

5. A fekete nyárfa akár mint tüzi- akár mint épületfa a
legsilányabb fanemek közé tartozik; mind a mellett rendkívüli elégtü-
kenysége, sarjadzási képessége, a dugványok biztos megeredése miatt, a
futóhomok megkötésével párosult beerdősítésnél, nem csak mellözhetlen
hanem e téren méltán foglalja el az első helyet.

6. Az eperfa, elégtükenységénél fogva főképen városok, hely-
ségek, vagy majorságok közelében létező kisebb kiterjedésű futóhomok
területek megkötésére és beerdősítésére, a selyemtenyésztés emelhetése
tekintetéből is, legalkalmasabb.

7. Az erdei fenyő minthogy ezen fanem a legsilányabb hõ-
mokkal is beéri és talajjavító képességénél fogva minden más elégtü-
keny fanemek felett áll, ez oknál fogva annak a többi fanemekkel egy-
veleges tenyésztését mellözni annak daczára sem tanácsos, hogy vetése
igen sok nehézséggel jár és állabjai mind emberek mind rovarok mind
pedig a hõnyomások általi károsításoknak nagy mértékben ki vannak
téve. A fekete fenyő az erdei fenyő tulajdonságaival bir, csak hogy
a magoncok első éveikben a rovarok, egerek és madarak általi káro-
sításnak még jobban kivannak téve.

*) Egy kivágott bálványfa helyén 20 □ 81 területen több mint 500 gyökthajtás,
— egy kiemelt két éves magonc helyén 18 gyökthajtás, mint ugyan annyi sarjese-
számított s az általunk lemetszett 3 hüvelyk hosszú gyökérdarab mely úgy ültetett
el, hogy felső vége a földszinén látható volt, — kihajtott és önálló esetetét képezett

A kevésbé alkalmas uralkodó fánemek:

8. A fehér-, kanadai- és jegenyenyárfa. Ezen fánemek, minden tekintetben a feketenyárfa tulajdonságait megközelítik mindazonáltal a feketenyárfa keményebb és dugványokból való szaporítása biztossabb lévén, annál fogva a mennyire lehet a feketenyárfának a többi nyárfák fellett előny adandó; ellenben a jegenyefát diszfa képen a beerdősítendő homok területek széleire és a szükségkép meghagyandó erdőnyilások széleire használni igen ajánlható.

9. A nyirfa elégtelkenységénél fogva a homok talaj beerdősítésére alkalmas volna ugyan, de e fánemmel többször ismételt vetésünk, daczára annak: hogy a magot felkarczott, felkapált és a gyomoktól kitisztított a nélkül is többnyire meztelen homok földre esős időben vetettük — minden eredmény nélkül maradt; ennél fogva ezen fánemet egészen biztos tapasztalatok hiányában nem méltatjuk figyelemre, miután értése esetére a siker a többi fánemekhez képest tapasztalásunk szerint úgy is bizonytalanabb, — mely oknál fogva csak is ültönczők általi tenyésztését véljük ajánlhatónak.

10. A kőrisfa kevésbé alkalmas a homok területek beerdősítésére, minthogy elégtelkenységre nézve a tölgyeknél sokkal alantabb áll, és legjobb esetben is csak a tölgyek helyét foglalhatná el mellyel hasznosság tekintetében nem versenyezhet. Magja csak 2-ik évben kelvén ki, kellő ápolás nélkül a gyomok általi elnyomásnak rendkívül kivan téve, értése a többi fánemeknél sokkal több ápolást és költséget vesz igénybe, minél fogva ezen fánemnek a homokbani tenyésztése semmi előnyt sem nyujthat.

11. A szilfa sem tartozik azon elégtelkeny fánemek közé, melyek silány futóhomokkal beerik, annál fogva a homok területek beerdősítésénél csekélyebb szerepre van hivatva. Szikes talajon azonban a szilfa minden más fánemekhez képest, a vad körtefa kivételével, legjobban diszlik, — minél fogva ezen fánemet csak a homok területek közt létező szikes részek beerdősítésére tartjuk czélszerűnek.*)

*) A szikes területek beerdősítéséről más alkalommal.

(Elvárjuk. Szerk.)

12. A mezgés egerfa csak vizenyős és mocsáros helyeket keresvén, ezen fanemet csak is a homok közt létező ily területek beerdősítésére lehet használni.

A feltétlen erdőtalajhoz tartozó homok területek beerdősítéséről.

Oly homok talaj mely futó természettel nem bír és más földnevekkel kisebb nagyobb mértékben vegyítve, termőhomoknak nevezhető, nem csak igen könnyen, sőt költség nélkül is erdősíthető hanem legtöbb esetben annak beerdősítése tiszta hasznot is hajt. —

Az utóbbi cél elérésére az illető terület egy évre mezőgazdasági célra vagy bérbe, vagy a helyi viszonyokhoz képest felibe kiadandó oly feltétel alatt, — hogy a bérlő, sőt a feles is a szükséges makkot saját költségén megszerezni és az általa jó előre megugarolt területre minden 4—5-ik barázdába egymástól 4' távolságban az egészséges és csiraképes kocsányos- és magyaltölgy makkot beültetni, és beboronálni tartozik. Erre a rozsvetés jön mely kellően beboronáltatik. —

Az erre következő évben, a termett rozs a magoncok sérülése nélkül learatván, az így ertett terület kellő titalomba helyezendő, különösen vigyázva a tűzvészre, és legeltetés által okozható károsításokra.

Ha azonban a fentebbi utasítás szerint beerdősített területen belől, mi a leggyakrabban szokott előfordulni, silányabb és az év legnagyobb részében nedvességet nélkülöző homokbuczkák léteznének, melyeken a tölgyek tenyésztése sikerre kilátást nem nyujtana, akkor ezen téreket ha csekélyebb kiterjedésűek: vagy a faoskolákban nevelt erdeifenyő-, ákác-, bálvány és eperfa- magoncokkal, ezek hiányában pedig fekete-nyárfa dugványokkal ültetjük, vagy pedig az alantabbi utasítás szerint közönséges ákácza maggal vetjük be. Ha pedig az ily területek nagyobb kiterjedéssel bírnának, és erdeifenyő tenyésztését előnyösebbnek tartjuk. — akkor a tért felszántjuk és igen kora tavaszal zabbal bevetjük; a zab után közvetlenül az erdei fenyő magot foltonkint, helyesebben pedig 4 hüvelyk hoszu, és egy hüvelyk széles árkokcsákba vetjük, oly formán: hogy a napszámos újával az árkokcsát kiása, — (mi a felszánt-

tott homokban igen könnyen megy) a magot beveti és ismét ujával $\frac{1}{4}$ hüvelyknyi homokkal betakarja. A bevetett zab a kikelt csemetéket a madarak által való megkárosítástól sőt nem ritkán a végleges elpusztítástól is megóvjja, minthogy a földből kibujt magoncok tetején hosszabb ideig rajt maradt magot a madarak a csemetével együtt le csipik*).

A megkötött de czélszerűtlen kezelés folytán futóvá válható erdőtalaj beerdősítéséről.

A megkötött futóhomok, a netalán közte levő homokbuczkák, és a szeleknek nagyon kitett területek kivételével, ugyan azon módon erdősitendő mint fennebb előadatott; míg ellenben a homokbuczkák, és a szél rohamainak kitett, s e végett könnyen futóvá válható területek befasítását legczélszerűbben az alább előadandó módon lehet eszközölni.

A szó teljes értelmében vett futóhomok megkötése és beerdősítése.

A futóhomokot, — rendkívül mostoha viszonyokat kivéve, -- költséges szélfogó sövények, töltések és árkolások nélkül, a legrövidebb idő alatt a legkevesebb költséggel és mégis a legbiztosabb eredménnyel egyedül feketenyárfa dugványok által lehet megkötni; megjegyezvén hogy a dugványok közti közöket azután ákác-, bálvány-, erdeifenyű- és tölgyfával kell beültetni.

A fekete nyárfa rendkívül elégülékeny, töről és gyökérből a futóhomokon is biztosan és dusan hajt, gyökerei erősök és messzeágazók. Dugványról a futóhomokon igen jól szaporítható, a dugványok könnyen megerednek gyorsan nőnek s így a futóhomoknak gátat vetni kitünően alkalmasak.

Ha azonban a futóhomokot feketenyárfa dugványok által akarjuk megkötni és beerdősíteni akkor, hogy biztos eredményre számíthassunk, a következőket szükséges pontosan szem előtt tartanunk.

*) Ez alkalommal szükségesnek tartom kijelenteni hogy nem tartom czélszerűnek azon sok helyen divó eljárást, mely szerint a beerdősítendő területeket az ertés előtt több éven át mezőgazdasági célokra használván, ugy szólván a talajt egészen kimerítik. Szerintem a legjobb minőségű és televénydus erdőtalaj legfeljebb három évi, — a silányabb pedig egy évi idő tartamra lenne mezőgazdasági használat alá looaj-tandó.

1. A dugványok a vastagságra való minden tekintet nélkül, $3\frac{1}{2}$ —4 láb hosszuan 2 éves hajtásokról metszve, alsó és felső végükön ferdén vágassanak le. Jobb a dugványokat 2—3 éves állabokból vigályítás után vágni, mint öreg fákról nyestetni, mert a fiatal állabokból vett dugványok nemcsak hosszabbak erősebbek s jobban megerednek, hanem beszerzésök is könnyebb és kevesebbe kerül.

2. Minthogy a nyárjagnál a nedvkeringés kora tavasszal már be szokott állani, azért a dugványokat is ekkor, vagy még előbb kell vágni; egyébaránt lágyabb tél idején is lehet fekete nyárfával dugványozni.

3. Az elkészített dugványokat könnyebb szállítás megszámlálás szétosztás egyszóval könnyebb kezelés végett 20—25 darabból álló kékékbe, sással iszalaggal szalmával sat. összekötjük.

4. Ha csak lehet a lenyesett dugványokat azonnal el kell ültetni, s ha ez lehetlen volna akkor

5. a dugványokat a szárító tavaszi szelek és fagyok ellen gondosan kell oltalmazni. Ha a szállítás távolabbról történék a dugványokat szalmával gyékénnyel sat. jól be kell takarni, s ha a beültetés gyorsan meg nem történhetnék akkor a dugványokat védettebb helyre téve, befedni sőt homokkal vagy földdel is betakarni, és így a kiszáradás ellen megóvni föltétlenül szükséges.

6. Az elkészített dugványok az uralkodó szél irányára derékszögben álló egyenes és egyenközü sorokba ültetendők.

7. A sorok egymástoli távolsága ha a homok nagyon laza 6, különben pedig 9—12 láb; még pedig azért hogy a sorközöket más értékeőbb fanemek ültetésére lehessen használni.

8. A dugványokat 8—12 hüvelyk távolra egymástól, zsinór után, ültetővas segítségével ültetjük. Az e célra szolgáló ültető vas $2''$ vastag $2'$ hosszú gömbölyü vasnyárs, mely $1\frac{1}{2}'$ hosszú nyélbe van erősítve mely utóbbi markolattal van ellátva. Az ültetésnél a vassal kissé ferdén $1\frac{1}{2}$ — $2'$ mély lyukat szúrunk, s abba ugyan oly mélyen a dugványt beültetjük. Azért oly mélyen, hogy a dugvány egy része a homok mindég nedves rétegébe jusson s hogy a szél által ki ne fuvassék. A föld felett pedig azért hagyjuk a dugványt $1\frac{1}{2}$ — 2 lábnyira kiállani hogy a szél azt homokkal be ne temesse.

9.) A lyukakat a dugványok vastagsága szerint kissé tágasabbra kell készíteni, a mit a beszurt ültetővasnak ide oda mozgatása által lehet elérni. A dugványokat erővel a lyukba tolni nem szabad mert az által a kéreg könnyen felhorzsolatnék, már pedig a dugvány kérgének megsértése az eredményt kétségessé tenné.

10.) A dugványokat ha csak lehet nedves időben ültessük a mi kora tavasszal úgy sem jár nehézséggel, mert a szárazidőben furt lyukakba a felső száraz laza homok beömlik s az ültetés ez által nehezítve van. Ha azonban még is száraz időben volnánk kénytelenek ültetni, akkor azon helyről hol lyukat akarunk furni, a laza homokot egész a nedves réteig kapával vagy kézzel el kell távolítani s csak azután a lyukat furni.

11.) Az ültetésnél legcélszerűbb soronként három három munkást együtt foglalkoztatni, még pedig úgy, hogy az egyik a lyukat készíti, a másik a dugványokat hordja, a harmadik pedig az ültetést végzi.

12.) A beültetett dugványokhoz körül, kézzel vagy lábbal, kevés homokot kell kaparni anélkül hogy azt erősebben körül nyomnánk.

Hogy a felsorolt szabályok pontos megtartása mellett a futóhomok megkötése és beerdősítése biztos, azt úgy saját tapasztalásom mint honunk több vidékén végbevitt ilyen értékek tanusítják. Minthogy a fekete nyárfa csekély értékű tüzi- és épületifát ad, azért ezt a nevezett értékekre csak oly mértékben kell használni a mint ezt a homokkötés czélja kívánja, hogy a fekete nyárfa sorok közt az értékesebb fanemek számára is maradjon hely.

A feketenyárfa dugványokkal megkötött futóhomok további beerdősítésére, elégülékenységénél rendkívüli gyors növésénél s biztos értésénél fogva legalkalmasabb fanem az akác. Ezt követi talajjavító képességénél fogva az erdei és feketefenyű, továbbá a bálványfa; végtére mindenütt a hol csak a termőhelyi viszonyok engedik a kocsános és a magyaltölgy. —

Az akácza értéseről.

Az akáczfávali értékeket úgy magvetés mint magonczokkali ültetés által lehet eszközölni. Minthogy a vetés sokkal egyszerűbb de olcsóbb

is mint az ültetés, — mindenütt a hol csak a termőhelyi viszonyok megengedik a vetésnek előnyt adunk, mely okból a futóhomok megkötött és szélrohamoknak kevésbé kitett részein a vetést alkalmazzuk, még ellenben a megkötött de veszélyes szeleknek kitett részekben a magonczkali ültetést tartjuk szükségesnek.

Az ákác vetéséről.

Az erdei értésekhez szükséges mindenféle famagot a mennyire csak lehet, legcélszerűbb, ha magunk szedjük, mely esetben a mag csiraképességében, és így az értések eredményében kevésbé van okunk kételkedni, mint ha a magot kereskedőtől venni kénytelenek vagyunk; s miután a közönséges ákácza mint meghonosított fa, hazánk minden részében található, a megtermő évek pedig ritkán hiányoznak, annál fogva az ákácsmag szedése a legkönnyebben eszközölhető.

Az ákácsmagot legcélszerűbb Novembertől kezdve Februáriusig, de mindenkor száraz időben szedetni; a megszedett hüvelyes magot padlásra rakatni, tavaszkor pedig ócska zsákba téve, botokkal vagy cséplőkkel öszetöretni és szellős időben kitisztítani.

Az ekép nyert magot minthogy héja kemény és szívós, szükséges bevetés előtt áztatás által kicsiráztatni. Némelyek e cél elérése végett a magot rostába téve forró vízzel szokták leönteni; mi azonban előnyösebbnek tartjuk a bevetendő magot a bevetés előtt kád, dézsa, vagy tekenyőbe téve, meleg vízzel úgy leönteni, hogy a víz a magot elepje, a beáztatott mag azután pokrócczal ponyvával vagy gyékénnyel betakartatik.

Az ily módon áztatott mag legtöbb esetben 48 óra alatt annyira kicsirázik, hogy minden egyes magján egy kis fehér csír mutatkozik; az ekép kicsiráztatott magnál annál biztosabb eredményre számolhatunk, minthogy 8 nap alatt a mag a földből kikél, főképen ha sikerül a vetést közvetlen eső után, vagy eső előtt eszközölni.

A vetésnél a sorvetést alkalmazzuk. E célra zsinor után kapával 2½ hüvelyknyi mély és 4 hüvelyk széles árkocskát huzatunk, melybe a magot beszórva ezt fél hüvelyk magason földdel, illetőleg homokkal be-

takarjuk. Minthogy az ákácztetés az első két évben a gyomoktól való kellő megtisztítás, illetőleg megkapálás és lazítás nélkül, a gyom által könnyen elnyomatik, s ennek folytán nem csak elsatnyul, de legtöbb esetben ki is vész, — oly sorközöket kell hagyni hogy a kapálást szabadon lehessen eszközölni; vagy ha a homok megtüri, egy sor kukoriczát lehessen minden sorközbe ültetni, melynek megkapálása és feltöltése alkalmával a kikelt ákáczsorok is megkapáltattnak *). Az ákáczsorok távolsága egyrészt a feketenyárfa dugványsorok távolságától (ha t. i. az ákácztetés feketenyárfa dugványok által megkötött futóhomok területen eszközöltetik) másrészt pedig attól is függ, valjon szandékozunk vagy lehetséges-e még más fanemeket mint p. erdeifenyőt vagy tölgyeket közbeültetni.

Az áztatott ákáczmaggal való vetéssel nem kell sietni, mert a mag igen korán kikelvén a vetés a késői fagyoknak tétetnék ki. A legalkalmasabb idő a vetésre Április második fele sőt Május hó eleje is.

A fentemlített köztes használat csak is azon esetben ajánlható, ha azt a homok, illetőleg megkötött futóhomok minősége, egy szóval a termőhelyi viszonyok megengedik; ellenkező esetben az ákáczmaggal bevett sorokat minden mellékhaszonvétel nélkül vagyunk kéntelenek kapáltatni. —

Ha azonban a feketenyárfa dugványok által megkötött futóhomok szerfelett silány, és nagyobb mértékben futó, akkor az ákáczmaggal vetés nem lévén czélszerű, a magoncokkal való ültetést kell alkalmazni, mely esetben az ákác- és erdeifenyő ültönczöket, vagy az e czélra készített faoskolából, vagy pedig czélszerűen eszközölt értési térekről kell kiemelni.

A magoncok beültetését itt hosszadalmasan tárgyalni feleslegesnek tartom, minthogy az ebbeli eljárás mindenki előtt ismeretes, csak annyit tartok szükségesnek megemlíteni, hogy a kiemelt ültönczök győ-

*) Saját tapasztalásom után itélve alig hiszem hogy léteznék oly silány futóhomok, melyben kukoriczát, krumplit vagy napraforgót egy évig termesztetni ne lehetne, legalább Szabolcs megyében a legsilányab — sőt futóhomokban is a fentebbi három terményt szokták ültetni.

kereit könnyebb megfogazás végett homokos agyagpépbe azonnal a kiemelés után, és másod ízben közvetlen az ültetés előtt is előnyös bemártani. —

Az erdei- és feketefenyő ertéséről.

Az erdeifenyő magot futó homokba vetni nem lehet, mert a magot a szél vagy szükséges takarójától megfosztja, vagy pedig mélyen betemeti, és mind két esetben a kikelést lehetetlené teszi. Ha azonban létezik oly kevésbé futó homok mely annyi termőképességgel bír, hogy azon zabot termesztani lehetséges, akkor a homok területek beerdősítéséről előadott mód szerint kell a fenyőmag vetése körül eljárni, ellenkező esetben a megkötött futóhomokot erdei- vagy feketefenyő magoncok ültetése által kell beerdősíteni.

A bálványfa ertéséről.

A bálványfa magot egymástól 4—5'-nyi távolban huzott barázdába vetnek. Ámbár a kikelt magoncok a talaj kapáltatását úgy mint az akác nem is igénylik, mindazonáltal jó az első évben a gyenge csemetéket a gyomoktól lehetőleg oltalmazni, — mely cél elérése, és az ertési költségeknek mellékhaszonvételek által való részbeni megtérítése tekintetéből, a hol csak a termőhelyi viszonyok megengedik, czélszerű a sorközöket burgonyával kukoricával vagy babbal bevetni és ezek megkapálásakor a bálvány csemetéket is a gyomtól megszabadítani.

Egyébiránt a bálványfa semmi különös előnyt nem nyújtván csak kivételes esetekben ajánlható, megemlítvén azonban ujlag azon jó tulajdonságát, hogy a kiemelt magoncok nyitva hagyott helyén mellőzhetlenül nagy számmal visszamaradt gyökerek mind a legbujábban kihajtanak annyira, hogy a kiemelt magonc helyét 10—20 új gyökhajítás, tehát ugyan annyi új ültöncz pótolja; mely tulajdonságánál fogva a futó homok beerdősítésénél szükség esetében igen jó szolgálatot képes tenni. — Ily gyökhajítási képességgel az akácza is bírván, szükséges hogy azon helyeket a honnan az akác- és bálványfacsemetéket kiemeltük, tavaszkor mindaddig nyitva hadjuk még a visszamaradt gyökerek kihajtva legalább is 1'-nyi magasságot elnem értek, s csak azután szük

séges a gödröket a végett betölteni hogy az uj sarjak elegendő számu gyökeret hajthassanak, s mint önálló ültönczök jövő évben használtathassanak. —

Az eperfa ertéséről.

A nagyobb kiterjedésü homok területek beerdösítésére, elégtelkenységénél fogva az eperfa, minthogy még jó műszer és tüzelő fával is bir, szintén ajánlható; kisebb kiterjedésü, és városok helységek vagy majorok közelében létező homok, sőt futóhomok területek beerdösítésénél, mint már mondatott: már csak a selyemtenyésztés emelése tekintetéből is mellözhetlen. — Az eperfa tenyésztését a homokban, méginkább pedig a futóhomokban, csak faiskolában nevelt magonczokkal ültetés által lehet eszközölni.

A faiskolába az eperfamagot mindjárt szedés után vetjük be. E végből a szedett epret öszenyomatván, hideg vízzel leöntjük és ezt mind addig ismételjük, még az egyes magocska minden más anyagtól lemosva nincs. Az ekép tisztított magot úgy mint más fanemüeket sorokba, a neki szánt és jó előre elkészített ágyba vetjük. —

Ennél egyszerűbb (de drágább Szerk.) eljárás azonban az, hogy ha az összeszedett epret csepüből készített kisujnyi vastag de igen lágyan öszesodort kóczmadzagra kenvén, a napon néhány óráig szárítva, a magot a madzaggal együtt az illető helyre betéve igen gyengén betakarjuk. —

Az orsz. Erd. Egyesület közgyűlése Kassán.

Szeptember 26-án a déli és esteli vonattal érkezett számos tagjait az egyesületnek Kassa város küldöttsége fogadott az indóháznál, a honnét saját alkalmatosságain szállásainkra szállítottatt. A szivélyes fogadtatás az indóháznál, úgy szintén házigazdáink által biztosított, hogy a regényes fekvésü város bár igen is mélyen nem magyar ajku nép közé ékelve van,

csakugyan igaz magyar város egyszersmind, a hol a magyar vendégszeretet otthon van.

Estve a kaszinó helyiségeiben gyültünk össze, s valóban kedves volt a meglepetés, midőn oly sok régen nem látott barátal, iskola és szaktárssal, láttuk magunkat egyszerre szemben.

„Te is itt vagy? adj Isten sok jót; be rég nem láttalak; talán megsem ismeresz? s hasonló kérdések, vidám feleletekkel kicserélve; forró kézszerítések, baráti csókolodzás járta rendre. Mindenütt sugárzó vidám arcokat lehetne csak látni.

Most következtek a kölesönös bemutatások, melynek hossza vége nem, de azon érdekes oldala volt hogy sok szaktárssal a közös jó ügy előmozdítására egy férfias kézszerítással szövetséget köthettünk. —

Valóban egyszer át kellett az ily ismerkedési estélyt élni, hogy az ember felfogni képes legyen mily kedves az. Találkozunk régi barátokkal, megismerkedünk azon pályatársakkal, kiknek neveit ismerjük már rég, kiket tisztelünk, szeretünk, végre teljesültek vágyaink, meg is ismerkedünk velök, eszméket cserélünk, s a harcra egyesülünk az erdőpusztítók, at udatlanság, a rossz akarat ellen.

Valóban élvezetteljes óra.

Következő nap reggel 10 órakor elnök Keglevich Béla gróf megnyitván a közgyűlést, az egyesület tagjainak tetszés nyilatvántásai között számot adott az igazgató választmány három évi működéséről, s az alapszabályok értelmében az egész választmány nevében beadta lemondását.

Most Loos József Kassa város főjegyzője kelt fel, és a város nevében szíves hozott Istent mondott az egyesületnek.

Utánna Piller Gedeon szólott, és az elnökség további megtartására kérte fel Keglevich Béla gróft. Hasonló értelemben nyilatkozott Brecz Sándor, Dobsina város erdőmestere. Az egyesület mindkettő felszólítását lelkes éljenzésekkel fogadta,

de a nemes gróf kijelenté, hogy bár az egyesület java igazán szívében fekszik, s mindenkor a legnagyobb örömmel kész annak felvirágzására közreműködni; mindazonáltal az alkotmányos érzelem annyira természetévé vált, hogy e tisztet csak is akkor fogadja el ha szavazás útján választatik meg.

Ezen kijelentést a közgyűlés határozott tetszéssel fogadta, mert hiába az alkotmányhoz való hű ragaszkodás a magyart mindig lelkesítette, és lelkesíteni fogja.

Ezek után közfelkiáltás útján megválasztott a szavazat szedő bizottság.

A közgyűlés egy órai felfüggesztése után a szavazatszedő bizottság elnöke Piller Gedeon felolvasá a szavazatok eredményét.

Elnöknek egyhangulag Keglevich Béla gróf, 1-ső alelnöknek Tisza Lajos, 2-ik alelnöknek Wagner Károly; választmányi tagoknak pedig következők választattak meg: Divald Adolf, Giller János, Lónyai Gábor, Prindl András, Scholez Rezső, Mednyánszky Dénes báró, Rombauer Emil, Bartha Béla, Gervay Nándor, Eleőd Józsa, Festetics Pál gróf és Luczenbacher Pál.

Ezután elnök elfoglalván székét rövid szavakban, melyeket azonban a közgyűlés zajos tetszése szakított meg többször, köszönetét fejezé ki mind maga, mind a választmány nevében, s a közgyűlést megnyitá. Mielőtt a közgyűlés rendes teendőihez fogott volna az országos kiállítást, rendező bizottság átirata olvastatott fel, melyben az együletet a kiállításban való részvételre szólítá fel. A közgyűlés belátván a kiállítás fontosságát elhatározta abban részt venni, s az igazgató választmányt bizta meg, magát a bizottsággal érintkezésbe helyezni s a szükséges lépéseket megtenni.

Miután több képviselő és új alapító tag jelentette volna be magát, a titkár felolvasta a titkári jelentést melyből az egyesület terjedését és működésének hatását örömmel tudta

meg a közgyűlés. Az egész jelentés igen nagy érdeket ébresztett, csak azt fogadta a közgyűlés kissé nehezen, hogy az erdészeti kézikönyvre az egyesület által kitűzött pályázat eredménye most sem volt kihirdethető. De megnyugodott, értésére esvén, hogy pályázó volt ugyan egy pár, de a pályabírák tetemes elfoglaltságuk mellett nem vehettek maguknak elegendő időt a terjedelmes munkák tanulmányozására; azonban már annyira haladtak hogy nemsokára az eredményt kihirdetni lehet. Erre azután a jövő gyűlésnapon meg is kapta az igazgató választmány a felhatalmazást. Jó lenne jövőre, ha az egyesület pályázatot hirdet, egyszerre a pályabírák neveit is és a határidőt midőn a pályázatok eredménye kihirdettni fog, közleni, s a határidőt szigoruan betartani. Erdészeti íróink fájdalom kevesen vannak, s az ily késedelmeskedés pályázási kedvüket nem igen fogja fokozni.

Már eddig is több oldalról hallottunk nyilatkozatokat az erdészeti kistükörre nézve, melyek nem a legnagyobb reményre jogosítanak fel.

Ezen kistükörre nézve különben szerény véleményünk az, hogy vagy az erdészeti kézikönyv nem felel meg a czélnek, s akkor a pályadíjt nem kell oda itélni, vagy ha megfelel, akkor a kistükör fölösleges; vagy ha akar lenni kistükör, akkor inkább az erdőfontosságát igyekezzék a köznép számára kimutatni, s azt vele megkedveltetni. Miután azonban a pályázat már ki van hirdetve, leghelyesebbnek tartanám, ha azok, kik hivatta érzik magukat pályázni, várnának még a pályázati idő letelik, s a pályázat új és helyesebb föltételekkel tüzetik ki.

Ez után megkezdett a kitűzött erdőgazdasági kérdések tárgyalása. Haske Emil, Kassa város erdőbírója a kassai erdők statistikai viszonyait, sat. adta elő.

Ez alatt az idő letelt, a közgyűlés mára felfüggesztetett, s átmentünk az átellenben fekvő kaszinó épületbe, a hol gazdagon

és izletesen terített asztalok vártak reánk, az ablak alatt pedig a katonai zenekar játszott szebbnél szebb darabokat.

Az ebédnél jelen voltak a város jelesebb és előkelőbb férfiai, a kassai megyés püspök, a katonai törzstisztikarsat. sat.

A kezdetben csendes társalgást, mert bizony mindenki az izletes étkekkel volt inkább elfoglalva, csakhamar lelkes fölköszöntések váltották fel a királyért, szeretett királynénkért, az elnökért városért, egyesületért, és kitudná mind fölszámlálni kiért, miért.

Végre kiüritők az utolsó pohár pezsgőt, kiszörpöltük fekete kávékat, szekerekre ültünk, s kirándultunk a kassa-ujfalusi és Téhány határbeli erdőkbe.

Előbb tölgy vágásokon mentünk át, azután lábas erdőben is jártunk. Valamennyi tölgyes. A vágások sarjakról ujjaltak, a tölgy sarjadék gyér, de közbe számos nyír látható. Magról kelt csemetét ritkán láthatni, minek az erdő folytonos legeltetése a legutolsó pillanatig egyedüli oka. Ha az erdőt 5—10 évvel vágás előtt tilalom alá tennék, ugy verné fel a tölgy-magzadék magát, mint a kender. Meg is győződünk erről, mert számos fiatal lerágott csemetét földőztünk fel szorgalmas keresés után. A fának növése ezen erdőkben nem nevezhető szépnek, minek oka abban kereshető, hogy sarjból 80 év alatt sem lesz hatalmas szálfá.

Már sötét estve volt, midőn a városba vissza érkezünk, de még elég idő arra, hogy a színházba siessünk. Sajnosan lepett meg itt az, hogy oly kevés nőt láttunk a páholyokban és zárt-székekben. A hol annyi a derék, lelkes magyar férfi, a nők nem volnának magyarok; avagy a művészet nem hat vonzerővel rájuk? — — — Pedig a szintársulat megérdemelné. Kárpótlásul a jelen volt hölgyek igen szépek és csinosak valának, s a zöld erdők fiai közül nem egynek ingerelték szívét sebesebb dobogásra.

Szeptember 18-án reggel 6 órakor hosszú szekérsor vitt

ki bennünket Sz. Iványba az erdész lakáához. Valóban megvoltunk lepve a mint az udvarba léptünk. Szembe velünk veranda zöld koszorúkkal, szarvas és őz agancsokkal diszítve; benne hó fehér abrosszal terített asztalok, rajtuk virágbokréták, s a villásreggeli minden tartozékai a legválogatottabb rendben és elegyben; esinos hölgyek mosolygó ajkakkal: ugyan melyiteknek nem derült arcza öröme erdész barátim? A köd épen a falu előtt emelkedett fölénk, ragyogva süttött ránk az őszi nap, s mi csak sohajtva tudtuk elhagyni e kedves lakot.

„Uraim! a lovak a falun kívül várnak.“

Lett erre sürgés, forgás, mindenki sietett jó paripára szert tenni. Volt tolongás, szakértő megsejmlélése a dikhanczoknak s végre lovon ült a csapat, s ujongva hagytuk el az épen épülő vasuti hidat.

Nem sokára a tölgyes erdő fogadott kebelébe elaggott fáival. —

Mennél beljebb hatoltunk az erdőbe, mennél inkább eltávoztunk a legeltetésnek kitett területektől, annál szebb lett az. A tölgyest fenyves váltotta fel, mely közé szebbnél szebb juharok, szilek vannak elegyülve. Valódi kincsek ezek, melyek jól használva fel, számos fafogyasztó kézművesnek szolgáltatathatják a szükséges anyagot.

Mindinkább magasabb s magasabb pontokra jutottunk, melyek egyikéről kilátást nyertünk azon területekre, melyeket a vasgyárak tarolgattak le. Be kellett vallanunk, hogy azok mesterül értenek az erdőpusztításhoz, mert pompás szálerdők helyét cseplés jelölte, melyből igen is kifehérlettek az eső által lemosott meztelen szikla csoportok.

Végre hosszú lovaglás után rétre értünk, és a mozsarak durrogása, a katonai zene hangjai értésünkre adták, hogy ezélunknál vagyunk.

A Pokriva vagy mint értesültem Csalános magaslaton válnak. A tetőt esinos, zöldkoszorúkkal, zászlókkal ékesített

esarnok koronázta, mely alatt terített asztalok várták a hosszú lováglassal jó étvágyra szert tett vendégeket. De mindenentől tett a gyönyörű kilátás. Fölöttünk tiszta égről mosolygott le a nap; nyugatról a Hernád völgy szepesi, északról sárosi része terült el számos helységekkel; keletnek, délnek tengere az erdőnek. Erdősz és természetbarát egyesülve dicsőíték a táj szépségeit.

Az ebéd vidáman folyt le, s toaszt toasztot ért, a társaság a legjobb kedvben hagyta el a helyet, s tudom valamennyiünk emlékében kedvesen él e szép tető, melyet én Pokrivi vagy Csalános helyett kedvelőknek neveznék.

Nagy terjedésű vágásokon keresztül, melyekben a vetővágás alkalmazását kísértették meg, s utközben még egy fűrészmalmost megtekintvén jó későcskén érkezünk vissza a városba.

29-én 10 órakor reggel ismét folytattuk a közgyűlést, melyen a méter rendszer behozásánál alkalmazandó erdei mértékről, a méter hasábról tartott igen érdekes előadást Wagner Károly, bemutatván azt egyszersmind természetben is. Miután ezen értekezés általános érdekű, reméljük, hogy e lapokban közöltetni fog, s tehát itt ismertetni, bár mennyire is kedvünk volna hozzá, nem fogjuk.

Ezután a vadászati törvényjavaslat megváltoztatásának kérdése került szőnyegre. Illés és Fekete segédtanárok a selmeczi akadémiáról a kényszerbérlet behozatala ellen tartottak felolvasást, és a kisbirtoknak a kényszerített vadtenyésztés által való terhelését káros és igazságtalannak igyekeztek kimutatni. Pro et contra heves vita fejlődött ki s szavazásra kerülvén a dolog, a törvényjavaslat megváltoztatásának szükségére határozott szótöbbséggel kimondatott.

Nevezetes az, hogy a nemmel szavazók között volt elnökünk is, a ki szavazatát avval indokolá, hogy vagy semmi törvényt se hozzunk a vadászatra, vagy legyen az szigorú s kényszerítsen mindenkit annak védelmére.

Tehát a megváltoztatás szüksége elvileg általános szavazat-többséggel kimondatott, de fájdalom végre is csak az lett a vége, hogy Scholez Rezső azon indítványa fogadtaték el, miszerint a község ne legyen ugyan kénytelen a vadászatot bérbe adni, de minden vadnak élete szent és sérthetetlen. Már most kérдем mit tegyen a község ha nem akarja megengedni hogy a vad utolsó gyümölcs fáját, és veteményét le ne rágja: meg hajtja nyakát, bérbe adja a vadászatot.

Ebédre a lövészegylet vendégei valánk. A lövölde ünnepiesen vala földszitve: és erdészek lövészek igazi testvéries ünnepet ülénk együtt. A felköszöntéseket a legjobb humor fűszerezte, a mint illik, a midőn oly nép jut össze, a mely szereti a puskapor szagot.

Ebéd után diszlövést rendeztek számunkra a lövészek, melyen nem maradánk szégyenben, mert az első díjat másod alelnökünk Wagner, a másodikat pedig Szócs egyleti tag nyerte el.

September 30-án reggel 6-kor ismét szekeren voltunk s kirándultunk a bankói fürdőbe. Utközben egy tisztáson megállapodánk villás reggelire. Alig fogyasztánk azt el, tudunkra adatott, miszerint ülést fogunk tartani.

Letelepedtünk tehát a zöld fűre, az elnöki széket tuskó helyettesíté, s megkezdett a tárgyalás.

Ez alkalommal kellemesen tapasztaltuk a jó hatást, melyet az erdőszre a szabad levegő, az erdei környezet gyakorolt. Öregektől hallottam, miszerint az erdészeti egyesületnek nem volt még közgyűlése, a mely oly élénken folyt volna le mint a mai. Megnyiltak a gyakorlat embereinek a zárt ülés-remben különben néma ajkai. Hogy is ne! hisz a fölötte ágai-
kat kiterjesztő tölgyek, s a sötét lombu fenyvek régi bajtársai valának, s biztatólag integetének zöld levél koszorúval diszített karjaikkal felé. Eltűnt a fész a tárgyalás inkább szakemberek társalgásához hasonlított, de annál érdekesebben folyt.

Szó volt a tölgy erdők felújításáról, a hazai fakereskedés emeléséről, a legelőről az erdőben, s közbe szöve sok más érdekes tárgyról.

A tölgyesekre nézve Brez ajánlotta Greiner Lajos Coburg hercegi erdőtanácsos az egylet közleményeiben hajdan kiadott tanainak terjesztését. Ezen nézet hosszabb vitára adott alkalmat. Az általános nézet azonban oda ment ki, hogy a cser-erdők (Schälwald) kiterjedésével a gubies mind inkább elfogja veszteni fontosságát, makk a mennyi szükséges terem a vágható állabokban, a gazdaság irányának inkább belterjesnek kell lenni, s az eddigi külterjes kezeléstől el kell válni; a termelésnek fára, nem pedig a mellék használatokra kell irányulni, s tehát a felújításnál a rationalis erdőmivelés elvei lehetnek egyedül mérvadók. Rendszeres vagás, felújítás kézből, elegyítés talajjavító fanemekkel: az egyedüli ut mely célhoz vezet.

A fakereskedés emelésére nézve Illés tartott előadást, melyben kifejtette, hogy a fapiaczok árszabásának ismerete, a fakészleteknek hirdetése a lapokban, s fatermelésünknek megismertetése a kiállításokon, főtényezők, melyek fakereskedésünk emelkedésére hatni fognak. Továbbá figyelmeztetett arra is, hogy maga Magyarország fog legjobb piacokat szolgáltatni fánk számára, nagy mérvü kivitelről pedig ne álmodozzunk, mert a világpiaczokon oly hatalmas versenytársakkal állunk szemben, mind a termelőket, mind a természetményeket illetőleg, melyek el fogják előlünk zárni a tért. Szerinte legnagyobb kivitelre számíthat a lágyszka.

A legelőre nézve Láng Gábor megtámadta Helm Ervinnek e lapokban közölt nézeteit; de mivel ő inkább az alyidékek sovány erdeit tartá szem előtt, és a mi 6—7' magas, majdnem átgázolhatlan füzikénket nem ismeré, fölvilágosítottván, föltételesen belenyugodott a dologba. Bár a mint fél füllel halani szerencsém volt, erősen megigértte a kérdést az Erdészeti

Lapokban még egyszer bonezkés alá venni. Bár csak szavát tartaná.

Volt azután még szó tagosításról, szolgalmak megváltásáról; melyekből azt kellett fájdalommal kivennünk, hogy sok kell még ahhoz, míg erdeink teljesen fölszabadulnak a teher alól, s az okszerű erdőgazdaságnak semmi sem fog útjában állani.

Végre bezáratott az ülés s mi folytattuk utunkat a bankói fürdőbe, a mely arról nevezetes, hogy csep vize sincs. Mi azért nem veszünk szomjan, mert szíves házi gazdánk, nemes Kassa városa fényesen gondoskodott rólunk. Egy fényképész le is vette a fürdőt velünk együtt, a mit okosabban a Csálánosan tehetett volna; tájkép a melyen nincs ég, olyan mint a nő, melyben nincs kedély. Különben mindnyájan elvagyunk találva.

Képekről lévén szó híres fiatal festőnk Benezur, pár körrajzot készített, s reményök lehet azoknak kik jelen nem válnak, hogy a pompából nekik is jut ki valami; úgy hallottuk a „Magyarország és a nagy világ“ hozná a rajzokat.

Estve bálon voltunk.

Ne kívánják szíves olvasóim hogy leirjam a látottakat, gyenge az én tollam ahhoz. Mennyi igéző báj, mennyi szépség, kellem egy terem falai közé szoritva. Jaj nektek erdőszők, sóhajtozva emlékeztek vissza Kassára!

E báljövendele, kiegészítve az illetők által „kassai hölgyek alapítványa“ czím alatt, az egyesület tőkét fogja gyarapítani.

Pénteken reggel, október 1-én zárulást tartottunk. Megritkultak ugyan soraink, de még elegen valánk az érdekes tárgyalásra. Legelőször is a szavazatszedő bizottság adá be jelentését az első ülés határozata folytán 12 taggal szaporított választmány kiegészítésére történt szavazás eredményéről; e szerint további választmányi tagokul választattak: Piller Gedeon, Prugberger József, Inkey József, Gombossy János,

Ernuszt Kelemen, Stengel Dániel, Blaschek Frigyes, Divald József, Szájbély József, Mihályfy István, Kádár István, Haske Emil.

Kassa városa azon kérelemmel fordult vala a közgyűléshez, adna véleményt erdei folyamatban lévő rendezéséről. Az e célra kiküldött bizottság előadója Wagner szakalapossgal és tapintattal adta elő a véleményezést. Az egyesület nem osztotta a munka vezető elveit, sok megróni valót talált, jó tanácsokat osztogatott, s reméljük, a város követni fogja azokat s szép terjedelmű erdeire nézve szebb jövőt inaugurált az orsz. erd. egylet ott léte.

11 órakor elosztottunk, s mentünk szét, a merre a király koronázáskor sz. István kardjával vág.

Igy multak el az aranjuezi napok. A fogadás, melyben részesülénk nemcsak fényes, de a mi fő, szivélyes, barátságos vala: igaz magyar vendégszeretet minden ostentatió nélkül lépten nyomon, mindenki mint otthon érezte magát; minden intézkedésben a legnagyobb pontosság és rend minden zaj nélkül az ügyvezetők kiváló ügyességéről és fáradhatlan feláldozó munkásságáról tanuskodott. Megvagyok győződve, minden egyleti tag, ki jelen volt, megegyez velem, ha szivemből köszönetet mondvá a nemes városnak, kívánom hogy az Isten éltesse derék polgárait, s az erdő iránt tanusított szeretetük gyarapodjék mint a jól kezelt erdő.

Mielőtt bezárnám soraimat, meg nem állhatom, hogy kifejezést ne adjak csodálkozásomnak, hogy a környék erdőbirtokosai közgyűlésünkön jelenemléttükkel tündöklének. Tudtommal csak Piller Gedeon, szintén egyleti tag volt jelen. Ugyan hát oly kevés birtokos látta-e be eddig a tudományos haladás befolyását az erdőgazdaságra? Vigyázzunk uraim hogy el ne maradjunk! Kines az erdő, de tudni kell azt kiaknázni. Nöl az erdő igaz, vágni nem mesterség; de ne panasz-

kodjanak önök a felett hogy nincs jövedelem, ha tanulni vagy legalább más kárán okulni nem akarnak

Oh de mit mond ehez a nemzet gazda!

Föl, föl! soha sem késő, s a költő azt mondja:

Hass, alkoss, gyarapits,

S a haza fényre derül.

Hernádtői Bálint.

Néhány pótszó Nyitrai Andor úr cikkéhez

„hazai erdőszetünk jelen állásáról.“

Az „Erdészeti Lapok“ folyó évi V-ik füzetében megjelent „Hazai erdőszetünk jelenlegi állása, s annak feladata a mostani viszonyok között“ című, az erdőbirtokosokat és erdőgazdákat egyaránt érdeklő és üzleti tétlenségükből felrázó cikke Ny. An. úrnak, engem is felbátorított, hogy már több év óta táplált vágyamnak engedve, régi nézeteimet ugyan csak az „Erdészeti Lapok“ hasábjain mintegy Ny. úr derék cikkének pótlásául közöljem, mit Ny. úr mint igen tisztelt szaktárs bizonyára megengedni szives leend.

Meggyőződéseim szerint erdőszeti iparunk pangásának és ingadozásának a Ny. úr cikkében elősoroltakon kívül még igen sok bibéje van, így p. hogy az erdőbirtokosok és azok főtisztjei, kik közös fekvési, közlekedési és egyéb viszonyaiknál fogva közös kereskedelmi érdekekkel bírnak, és így közös és egyetértő működésre utalvák, félreösmerik érdekeik közösségét, mi által a faegyedárusok kezébe szolgáltatják önmaguk ellen a fegyvert. Ez által faiparuk oly kezekbe kerül, melyek faterményeik árát lenyomják és evvel szemben az erdőjövedelmét, erdeik kárával, tömérdék anyagok eladása által kénytelenek eszközölni. Mert tagadhatlan, habár szomorú, hogy igen sok erdőbirtokos a „pénzt, csak pénzt“ elvet vallja, melynek mi módoni valósitásával nem törődvén, lazább lelkiösmérettel bíró erdőgazdáinknak megnyitják az utat, hogy nem a legelőnyö-

sebb szerződések megkötését is ajánlják és támogassák, jól tudván, hogy az erdőbirtokosnak alig leendő alkalma meggyőződhetni azon hátrányokról, melyeket a túlságos csekély árú és tömérdek faanyagú eladások a jövőre eszközölnék. Sajnos, de így van ez sok helyütt, és ha egy alsóbb rendű tiszt jó szándoku figyelmeztetést kockáztatni mer, fejére kigyót békát kiált a világ, és még szerencseje, ha állása meg nem rendül.

Azon kérdés merül már most föl: lehet-e ezen segíteni, és miként? az az mely mód volna az, mely fakereskedésünket az egyedárusok kényuralma alól felszabadíthatná?

Erre — úgy hiszem — elég válasz: hogy egyrészt az egyesülés a fakereskedésben is meghozná a maga gyümölcseit úgy, miként azokat más iparágakban is megszokta teremni; másrészt pedig: hogy az erdőbirtokosok önmaguk javára fontosabb ügyeikben az alsóbb tisztek véleményét se ignorálják; mert ezeknek is csak úgy megvan józan eszük mint bár mely előljárónak!

Ott, hol közös viszonyokkal bíró erdőbirtokok vannak, miért nem egyesülhetnének ezek birtokosai közös raktárak alapítására, vagy közös eljárásra p. a vaspályákhoz szükségelt ászok és egyéb műfák, valamint a francia dongák külföldre való egyenes szállítása tekintetéből? mi által azon haszon, mely a mostani eljárás mellett a közvetítő spekulansok zsebébe foly, az erdőbirtokos javára maradna.

Azon nagy erdőbirtokosok, kik faanyagjaikat jelenleg szinte csak hon adják el, miért nem állíthatnának önálló raktárakat a hozzájuk közel vagy a távolabb eső piacokon is, ha modjukban van készleteiket könnyen oda szállíthatni? mert ha a spekulans eltudja haszonnal szállítani, miért ne volna erre képes maga az erdőbirtokos, ki különben is már a legtöbb esetben kész volt megtenni az előleges költségek legnagyobb részét. Például: a kincstár és ő főnsége a szász C. Gothai herczeg Vág vagy Garam völgyében fekvő birtokaikra nézve miért nem állíthatnának raktárakat, mindegyik önállót vagy közöst Pesten és más a fakereskedésre nézve fontos pontokon, midőn már amugy is megvannak az ehhez szükséges beruházásaik? és ha már a költség nagyobb része megvan, miért irtóznak annak kisebb részétől?

Azon ellenvetések, melyeket itt felhozni lehetne igen gyenge alapon állanak, és így a leggyengébb czáfoló fuvalom halomra dönti azokat; de különben is megvannak ezek eléggé czáfolva azon örvendetes gyakorlati jelenség által: miszerint már is alakulnak e czélra társulatok, melyek azonban — nézetem szerint — csak úgy lehetnek a magyar faiparra nézve üdvhozók, ha azok maguknak az erdőbirtokosoknak köszönik létüket, vagy ha azokkal az erdőbirtokosok közvetlenül — és nem közvetítő spekulánsok által — lépnek érintkezésbe; mert különben ismét csak ott leszünk, a hol eddig valánk, t. i. az idegen spekuláció nyomása alatt

Kabina János.

A bányász mint vadász.

A J. Z. után elbeszéli Nyulassy.

Figuri Gazsiról, az üresaknai bányajáróról, a ki csak pár év előtt vándorolt át a Lethe körül fekvő vadászterületekre, azt rebesgette a gonosz világ, hogy nem egy tapsifüles bánta volna meg a vele való találkozást. Fajány azonban, az erdész, nem lévén barátja a mendemondának, nem hitt a rosز akaratu beszédeknek; sőt védte Figurit, ha gyanuba hozták előtte, hogy löcsővel (uj szó, — melyért Nyulassy nem kér érdemdíjat) bakarász.

Egy hideg téli vasárnap reggelen azonban e jóhiszem, fájdalom, erős lókést kapott.

E reggel ugyanis Fajány uram a kerten át elhagyván a várast, a felső fogadó fölötti hegyoldalra kapaszkodott fel s egy hánya (Halde) mögött megált, hogy kissé kifujja magát. Egyszerre azonban a tulsó hányaoldalról lövést hall. Uezu neki! szalad a tetőre, eserjén, bokron át; s a mint felér, az első a mit lát: Figuri Gazsi, a mint épen rakja a nyúlat tarisznyára.

„Hej Figuri, ilyen, amolyan adta“ kiált az erdész, „hát ez mi dolog!?”

Figuri sem veszi tréfára a dolgot, hanem a mint az erdész hangját felismeri oldja a kereket; az erdész meg utána. Dicséretére lehet mondani Gazsinak, a versenyfutásban ő lett a győztes, mert éppen két medve hosszal előzte meg versenytársát, és szerencsésen besurrant a Sz. Jakab akna nyílásánál lévő bányaházba.

Fajány, kit a természet türelemmel és kitartással bőven áldott meg, e szép tulajdonait vadász hivatása következtében még inkább kiművelte, sőt mondhatni legyőzhetlenségig fejleszté. Nem ment tehát a házba, hanem egy puskalövésnyire meghuzta magát s így okoskodott: Jó van, jó, Figuri barátom; hisz végre csak elő jössz, s aztán mégis csak meg esiplek. Egy óra mulva csakugyan előjött Gazsi bátyánk, de nem a bánya házból ki, hanem a varósból fel; rendes bányász ruhában, zöld süveggel fején. „Szerencsefel, erdész uram! ahán! ugylátszik valamire les.“

Hm, hm! dörmögé az erdész, a ki pár perez előtt tizenkét rókabőrbe fogadott volna, hogy csakugyan Figuri volt az, a kit a bányaházba nyulastól eltűnni látott. De most kétséssé vált az eset; nem tudta megegyeztetni lélekismeretével, hogy törvényes vizsgálatnál a személy azonosságát hivatalos esküvel bizonyítsa be.

A pörbefogás tehát elmaradt.

De hát az ördöggel szövetkezett Figuri, vagy mi?

Dehogy: az akna ős régi elhagyott bányamenettel volt össze köttetésben, a melynek tárnája a város közepében nyílt. Figuri jól ismerte a bányajárást; s oly ügyes és gyakorlott bányajárónak csak kismiska volt az aknán leereszkedni, s a tárnán a városba jutni. A ruhacsere gyorsan megtörtént, s a mintegy véletlen kiballagás az aknához igen természetes színben tüntette elő ártatlanságát.

Az „Erdészeti Lapok“ 1869. előfizetőinek névsora.

Adriányi Arnold k. erdészeti titkár. Akademiai könyvtár, Selmecezen. Akademiai ifjuság, Selmecezen. Államjavak igazgatósága Temesvárt. 5. Államjavak igazgatósága Ungvárt. Árday László. Asztalos Albert erdőmester. Balás Pál k. erdész. Balás Vincze k. főerdész. 10. Bánya és erdőigazgatóság Nagybányán. Bánya- és erdőigazgatóság M. Szigeten. Bánya- és erdőigazgatóság Szomolnokon. Baranyay Gáspár. Bars megyei gazdasági egylet. 15. Bársony János tisztartó. Báthory Miklós erdész. Batthyány Fulöp herczeg szálkai gazdasága. Batthyány Fulöp herczeg urad. tisztsége. Benyovszky Lajos. 20. Bertalanffy István. Bészler János erdész. Bethlen Camillo gróf. Bikkal Nándor k. erdőmester. Blaschek Frigyes erdőmester. 25. Bodányi József. Borsos István erdőmester.	Bothó János id. Bothó János ifj. Brunner Károly erdész. 30. Brusek Henrik erdőbíró. Bukács Béla erdész. Casino-, polgári Debreczenben. Casino Nagy-Enyeden. Casino Selmecezen. 35. Csaszókóczy Mihály k. főerdész. Csáthy Károly könyvkereskedő. Csekonits Gróf gazd. igazgatósága. Csolnoki k. erdőgondnokság. Czigler Kálmán földbirtokos. 40. Dachó Gáspár főerdész. Darányi Ignác. Dárdai uradalom. Dávid Alajos. Degenfeld Imre Gróf. 45. Demján Elek erdész. Denk Adolf erdőmester. Desseverffy Lajos erdész. Devecseri urad. erdőhivatal. Décényi uradalom. 50. Ditmayer György erdész. Divald József k. számtanácsos. Dobsina város erd. hivatala. Draxler Ignác köreerdész. Dusbaba Antal. 55. Dvihalj Jenő k. erdőgyakornok. Erdőgondnokság, alap Monostoron. Erdőhivatal k. Beszterczében 2 p.

- Erdőhivatal k. Breznóbányán 2 p.
 Erdőhivatal k. Diósgyőrött.
 60. Erdőhivatal k. Dobresten.
 Erdőhivatal k. Doroszlón.
 „ alap. Fekeden.
 „ k. Gödöllőn 5 p.
 „ k. Királymezőn.
 65. „ Kőrmöcsbányán.
 „ k. Kőrösmezőn.
 „ k. M. Szigeten.
 „ k. Nagybányán.
 „ alap. Németkéeren.
 70. „ alap. Padragon.
 „ k. Rahón.
 „ k. Rékáson.
 „ alap. Sajó-Ládon.
 „ k. Selmeczen.
 75. „ k. Sóóvárt.
 „ k. Visegrád 5. p.
 „ k. Vissón.
 Ernuszt Kelemen földbirtokos.
 Esztergami főkáptalan gazd. hivatala.
 80. Farkas Pál erdőmester.
 Felsőbánya sz. k. város hatósága.
 Festetics Tassilo Gróf jószágkormányá.
 Fischl Ferencz főerdész.
 Fleischer János k. erdősz.
 85. Főbányagrófi hivatal.
 Frank Pál k. erdősz.
 Frits Béla k. erdősz.
 Fromm Antal hasznár.
 Fröhlich Ágoston főerdész.
 90. Fuchs Szilárd k. főerdész.
 Fűrészmalmi hivatal k. Oláh-tóplizán.

- Furmann Lajos urad. erdőmester.
 Füstös Kálmán k. erdősz.
 Fűzy Alajos.
 95. Fűzy János erdősz.
 Garlathy Kálmán k. erdőrendező.
 Gazdasági fel. tanintézet Keszthelyen.
 Gazdasági egyeslet Kolosvárt.
 Gazdászati hivatal m. k. orsz. Budán 8 p.
 100. Geisinger József k. erdőgondnok.
 Geiszler József k. erdősz.
 Ghyeczy Ignátz jószágigazgató.
 Giller János erdőmester.
 Girsik János k. erdőtanácsos.
 105. Girtl Ádám.
 Gothard István.
 Gömörly László.
 Göllner Antal k. főerdész.
 Göttmann Ferencz főerdész.
 110. Götz Károly erdősz.
 Greiner Lajos erdőtanácsos.
 Greiner Lajos főerdész.
 Gräszmann János főerdész.
 Greger Péter főerdész.
 115. Grumich Adolf k. erdősz.
 Halácsi Kálmán urad. főerdész.
 Halkó Frigyes erdőszjelölt.
 Harczter Antal k. erdősz.
 Harczter Imre k. főerdész.
 120. Harczik Ernő számadó erdősz.
 Haske Emil erdőbíró 6 p.
 Hauszner József k. erd. pénztárnok.
 Hazenstáb Ferencz erdősz.
 Heiter János urad. intéző.

125. *Hell Ödön földbirtokos.*
Helm Ervin főerdész.
Hensl György k. erdőfelügyelő.
Herczog Adolf erdősz.
Herczog Károly erdőmester.
 130. *Herger János k. erdőgondnok*
Hermann Imre erdőmester.
Hetthessy László erd. hallgató.
Hirsch Albert főerdész.
Hirsch István.
 135. *Hoffmann Antal alap. erdősz.*
Holler Engelbert jószágkor-
mányzó.
Hóman Bálint.
Horn József k. erdősz.
Horgosi Kárász Imre.
 140. *Horváth Antal erdősz.*
Horváth Lajos k. erdősz.
Hub Rezső.
Huber Mihály jószágigazgató.
Ihrig Vilmos erdőmester.
 145. *Inkey László földbirtokos.*
Jalkóczy Károly erdősz.
Jambrich János k. erdősz.
Jankó Mihály ur. kormányzó.
Jarinay Vilmos k. erdősz.
 150. *Jóász Alajos k. erdősz.*
József-mégyetem Budán.
Kabina János főerdész.
Kajaba Lajos erdőbíró.
Kákosi László erdősz.
 155. *Kallina Károly k. főerdész.*
Kasztner Nándor k. erdőmester
Kaufmann Oszkár cs. k. erdősz
Keglerich Béla Gróf.
Kellner Valer k. erdőgondnok.
 160. *Kemény Kálmán Báró.*
Kendeffy Sámuel.
Kertész József h. ügyvéd.

- Kiss Ferencz tisztartó.*
Kiss József mérnök.
 165. *Klein Ödön k. erdősz.*
Koch Ede.
Kócsy Dávid számvevő.
Koller Károly urad. erdősz.
Kolostvári kir. bányai igazgató-
ság 12 példány.
 170. *Koncz Imre k. főerdész.*
Koreny Ferencz erdősz.
Kossányi Robert k. erdőmester
Koracsics Ede k. erdősz.
Kovács József.
 175. *Közalapítványi erdőhivatal*
A. Misljén.
Közalapítványi gazd. főtiszt-
ség Veszprémben.
Közalapítványi számtartóság
Buziáson.
Közalapítványi erdőtisztvisz-
Lakócsán.
Kraizel Oszkár.
 180. *Krascsenits Imre.*
Kremzer János k. erdőmester.
Krimszky Ferencz fővadász.
Krivácsy Elek k. erdősz.
Kübler Gusztáv k. erdősz.
 185. *Kutrovác Károly erdősz.*
Landshut Venczel erdőmester.
Láng Gábor k. erdősz.
Lehoczky Antal.
Lengyel Károly.
 190. *Lesner Ferencz.*
Lipkos József mérnök.
Liptay Ferencz erdőfelügyelő.
Liszty Boldizsár.
Lőszl József főerdész.
 195. *Lónyay Gábor földbirtokos.*
Losonc város tanácsa.
Mágocsi alap. tisztartóság.

- Magyar erdei terménybank
Pesten.*
- Makónyi Samu erdőmester.*
200. *Makucz Rezső k. erdősz.*
Mandelik Dani k. erdősz.
*Máriacsaládi alap. urad.
tiszttség.*
Márky János tisztartó.
Marsovszky Móríc földbirtokos
205. *Martinecz József számadó
erdész.*
Medveczky János.
*Mihálkovits Károly k. erdő-
mester.*
Mjazovszky Károly k. erdősz.
Moits István k. erdőgyakornok
210. *Molnár István körederész.*
Morray Ferencz erdősz.
Nádosity Kálmán.
Nagy József urad. felügyelő.
Nagy-Váradí káptalan.
215. *Német István erdőőr.*
Neogrády Ignác.
Neuszidler János főerdész.
Nichold János körvadász.
Niemetz Mór.
220. *Nikl Adolf erdőmester.*
Nunkories Gyula.
*Orsz. fels. gazd. tanintézet
Debreczenben.*
*Pálffy Mórítz Gróf cs. k. at-
tábornagy.*
Pápai urd. erdőhivatal.
225. *Pápa Ugod Devecseri urad.
számvevő hivatal.*
*Pécsváradí közalap. erdőhi-
vatal.*
Peller Ferencz k. erdősz.
*Pénzügyigazgatóság Debre-
czenben.*
- Perczel István.*
230. *Peske József erdősz.*
Petricsek István erdősz.
Petruss Márton erdőmester.
Piatsek Ferencz erdőtiszt.
*Pilis-Maróthi alap. erdőhi-
vatal.*
235. *Pilis-Szent-keresztii alap. er-
dőgondnokság.*
Piller Gedeon földbirtokos.
Pintér Károly erdőmester.
Plehatsek Tivadar k. erdősz.
Polák János kormányzó.
240. *Pöschl József k. erdőmester.*
Primási javak igazgatósága.
Primási urad. számvevősége.
Primási Drégely urad. tiszttség.
*Primási Érsekújvár urad.
tiszttség.*
245. *Primási Esztergom urad.
tiszttség.*
Primási Gutta urad. tiszttség.
*Primási Nagy-Salló urad.
tiszttség.*
Primási Pozsony ur. tiszttség.
Primási Verebély ur. tiszttség.
250. *Prindl András k. erdőmester.*
Privitzer Endre erdősz.
Prorok Kajetán k. erdősz.
*Prugberger József k. bányai-
gazgató.*
Pukács Antal k. erdősz.
255. *Pulvermacher Gusztáv erdő-
mester.*
Rákosy József k. erdősz.
Récsey Papp Albert erdősz.
Reichard Sándor főerdész.
Reichl József k. erdősz.
260. *Reinbóth Béla.*

- Reskovits Tamás erdész.
 Riedl Ödön főerdész.
 Rima-murányi rasgyár egyesület.
 Roller Adolf k. faraktárgond-
 nok.
 265. Rombauer E. k. erdőtanácsos.
 Roskováni Boldizsár.
 Roxer Vilmos.
 Rudnyánszky Pál.
 Rusz Kálmán körvadász.
 270. Ruttner Antal k. erdész.
 Ruzicska Ede körerdész.
 Ruzsovits János erdőtiszt.
 Sághy Sándor urad. erdőtiszt.
 Sárll János k. erdész.
 275. Scherffel Robert k. erdész.
 Scherffel Soma k. erdőtanácsos
 Schlachta Adolf.
 Schmied Ágoston erdész.
 Scholcz Arnold k. erdőgyakor.
 280. Schöffmann Sándor k. pénzü-
 gyi titkár.
 Schréter Károly k. erdész.
 Schusztér József k. erdőmester.
 Scultety Nátán k. erdőmester.
 Selényi Antal ügyvéd.
 285. Simenszky Ferencz erdőmest.
 Simig Resző.
 Simonek János erdész.
 Simonffy Kálmán erdész.
 Simon Vincze csornai prépost.
 290. Sina Simon Báró Simontornyai
 erdőhivatala.
 Sipeky Ágoston.
 Skála János főerdész.
 Skvor Ignác k. erdész.
 Smetáczek Béla hőerdész.
 295. Smidt Ignátz hőerdész.
 Soltz Gyula k. erdőmester.
 Sólyomi Károly főerdész.
 Sólyemi Lipót erdész.
 Somogyi János.
 300. Somogyvári uradalom.
 Spech Lajos Kalocsai érs.
 jószágkormányzó.
 Stanik Samu k. erdész.
 Stanislaw S. Ph. k. erdész.
 Sangel Antal főerdész.
 305. Strobl Sándor erdőmester.
 Sturm József k. erdőhivatali
 segédtiszt.
 Szabó Adolf k. erdész.
 Szájbély Norbert k. erdész.
 Szásy János alerdész.
 310. Szeder János pagonyász.
 Szekeres István erdész.
 Szeüiczey János.
 Szeutiványi Ferencz örökösci.
 Szifft Adolf főerdész.
 315. Szilniczky Jakab bányáigazg.
 Szimon Ede erdész.
 Szimon Károly erdész.
 Szojka Mihály tisztartó.
 Szoller Ignác erdőmester.
 320. Szontagh Lajos erdőbíró.
 Szontagh Tivad. földbirtokos.
 Szőnyi István erdész.
 Sztavilt Ferencz főerdész.
 Szyllaba Ernő urad. főerdész.
 325. Taranyi uradalom.
 Tasnády István erdész.
 Teleky Domokos Gróf.
 Toleky Sándor Gróf.
 Terbots Bertalan főerdész.
 330. Terray Pál erdőmester.
 Teschler János erdész.
 Tindli József erdőbíró.
 Tomka János erdész.
 Török Pál erdőmester

335. Trauer Gustáv k. erdész.
Trnovszky Károly k. erdész.
Uradalmi és sóigazgatóság
Sóóvárt.
Urad. alap. tisztartóság
Dévény.
Vadászfy Jenő erdészszegéd.
340. Vagner Lajos.
Vajszada Antal. ifj.
Várjon Géza k. erdész.
Verner Sebestyén erdőmester.
Veszely Károly főerdész.
345. Veszprém város közönsége.
Végh Sámuel.
Véssey Sándor földbirtokos.
Vincze Adolf Kasznár.
Vozab József erdész.
350. Wenk József erdőmester.
Wenszky Ferencz főerdész.
Wesselényi Báró alezredes.
Wihl Antal erdészszegéd.
Zachar József főerdész.
355. Zarboch Ede k. erdész.
Zareczky Tivadar erdész.
Zay Albert Gróf.
Zay György Gróf.
Zbinyorszky János főerdész.
360. Zichy Károly Gróf.
Zichy N. János Gróf.
Zirczi Apátság.
Zivuska József erdész.
Zlatos Ferencz erdész.
365. Zsarnay János erdész.

K ü l ö n f é l é k .

Lapunk 1870-re szóló előfizetési felhívása e füzethez van mellékelve, ajánljuk azt t. olvasóink szives figyelmébe.

Az Erdei fenyő a talajt ki szárítja. Az „Atheneum“ a következőket írja: Az 1800 acre terjedelmű St. Amandi erdő mely Valencienne-től éjszakfelé, kissé agyagos kovandhomokon áll, előbb eltörpült nyirjek és tölgyekkel fődött cseplyés volt, s minthogy helyenként mocsáros is volt a szalonkák nagyon látogatták. Ezen semmit sem jövedelmező csepőtét 1843-ban kiirtották s erdeifenyővel (*Pinus sylvestris*) ültették be, mely kitünően növekedve most mint erdő az egész kietlen vidék díszét képezi. Azonban ez idő alatt csodálkozással tapasztalták hogy a mocsáros helyek kiszáradtak, a szalonkák a helyeket elhagyták, azután egyszerre két három forrás, és végre azon kis patak is kiapadt mely előbb a nyirjes csepőtén át folyt. Az erdőtisztek e feltűnő jelenség okát fürkészendő, ásatásokat és furásokat tettek, a leásott árkok egészen szárazak voltak s csak azt mutatták hogy a fenyő gyökerei úgy mint

előbb a tölgyeké és nyiré egész 6 lábnyi mélyre hatottak; a furások által nagyobb mélységben két vizréteg fedeztetett fel melyek egyike meglehetősen bő volt; ebből természetesen azt következtették hogy ezen vizrétegek azelőtt sokkal magasabban állottak s a forrásokat és patakat vízzel látták el, de hogy miként történhetett az, hogy az erdei fenyű növése által a vizréteg alászállítatott, azt a mint akkor nem tudták úgy ma sem tudják megfejtani. Annyi azonban bizonyosnak látszik hogy a pinus fajhoz tartozó fák azon tulajdossággal bírnak hogy a talajt kiszáritják, mert a mint a St. Amandi erdő története tágasb körökben ösméretes lett, ez alkalommal az is felhozott hogy Franciaország délnyugoti tengerpartjain sok lagunák az által szárittattak ki és erdősítettek, hogy azok partjait tengeri fenyűvel beültették s ezen ültetéssel azon mérvben haladtak elő a mint a víz enyészett.

A tölgymakk csirkéességének tartóságára nézve Herbster János dárdai erdőmester ur a következő érdekes adatokat volt szives velünk közleni:

„Az itt előforduló tölgyek közt” — ugy mond — „vannak változványok melyek a gyümölcsök nagysága és alakja által tűnnek ki. 1867-ben e különböző féle makkokból egy gyűjteményt állítottam össze, külön külön 3me-zelyes széles száju beöttes üvegbe téven a fajokat, a teli üvegeket födetlenül egy száraz szobában a könyvszekrényen tartottam. 1868-ik év November havában a makkok legalsó rétegei az üvegekben csirázni kezdtek s a csiraszálak az üveg oldalán egész hálót képeztek mely idő multával ismét elhalt. 1869-ik év Oktober havában ismét buja csirahajtások törtek a legalsó makkrétegekből elő s új hálózatot képezni kezdtek. A felsőbb makkrétegek tökéletesen kiszáradtak.”

Ez alkalommal szakunk érdekében igen kérjük Herbster urat, hogy a jelen közleménye elején említett tölgyfa-változványok lehető pontos leírását lapunkban mielőbb közleni sziveskednék. Szerk.

Cserebűlyfogó-ágyak. Bischofródán Németországban tavaly megkísérelték tojás és pajor fogásra használni fel a Cserebűly azon tulajdonságát, hogy tojásait porhanyó s meleg földbe szereti lerakni. Ugyanis a rovar röpdősési ideje előtt 17 különböző helyen 3—4' széles ládákat

ástak a földbe, s azután 2—3 hüvelyknyire szalmátlan nyers tehéntrágyával, azontul pedig porhanyó földdel töltötték meg azokat, s a felületet simára gereblyélték. A röpülés időszakában szemmel tartották a ládákat, de miután lyukakat nem vettek észre rajtuk, melyekről a rovar befuródására következtetni lehetett volna, július közepéig nem nyúltak hozzájuk. Ekkor azonban felbontották a ládákat, s azokban, melyek a napnak ki voltak téve a trágyaréteg csak úgy hemzsegett a sok apró, valami $\frac{1}{4}$ hüvelyknyi pajódtól, míg azokban, melyeket a nap nem ért, közep-nagyságu göbecshez hasonló egész tömeg tojást találtak. Jó lesz alkalmazni ez olcsó és jó sikert biztosító pusztítási módot ültetvényeink e veszedelmes ellensége ellen.

I.

Nyúlragta fesebeket gyógyítani, Amman „Pflanzenkrankheiten“ című könyvében következő módon tanít: azon esetben t. i. ha tartani lehet hogy a seb nem fog magától be forrni, oly módon, mint a lapozásnál történik ugyanazon faágáról hasított darabot kötünk héjával kifelé fordítva a sebre, mind azon elővigyázattal, mint az az ojtásnál történik, t. i. hogy a cambium réteg, cambium rétegre essék. Természetes, hogy a hasadékokat be kell kenni viasszal.

I.

Hallgatók száma a selmeczi k. bánya- és erdőakademián 1869-70. A 4 bányászati tanfolyamban rendes hallgató 63, rendkívüli és vendég 12, összesen 75. — A 3 erdészeti tanfolyamban rendes hallgató 39, rendkívüli hallgató és vendég 7; összesen 46. Az egész akademián tehát 121 hallgató, ezek közt a magyar birodalomból 111, a többi 10 a lajtán tuli tartományokból.

A lég hőmérséke erdön belől és erdön kívül. A francia tudományos akadémia folyó évi Márczius havi ülésén idős Becquerel a Montargis megyében három éven át folytatott kísérletek tapasztalati eredményeit a következő három törvénybe foglalva adta elő:

1. Az erdön kívüli lég átlagos (közép) hőmérséke több mint $1\frac{1}{2}$ fokkal magosabb az erdön belöli lég hőmérsékénél; ugyanaz áll a legnagyobb melegre, ellenben megfordítva van a legnagyobb hidegre nézve.

2. A különböző hőmérsékváltozások érezhetők ugy erdön belöl, mint erdön kívül; csakhogy erdön belöl egy kevéssel később észlelhető.

3. Kemény téli időkben, midőn a hőmérsék leszáll a 0-fokon alól 7—10 fokra, az erdön belöli legnagyobb hideg körülbelöl kevesebb $1\frac{1}{2}$ fokkal. Becquerel ezen nem várt eredményt a leveleiktől megfosztott ágak és galyak kisugárzásának tulajdonítja.

Légtüneti észleletek Selmecezen 1869.

	Julius		Augustus		Szeptember	
	Hányadikán		Hányadikán		Hányadikán	
Légnomás (p. von.):						
átlag	—	314,2	—	314,2	—	314,8
legnagyobb . . .	10. d. e.	317,0	27. r.	318,3	4. r. d. e.	317,1
legkisebb . . .	17. d.	312,0	10. r. d.	310,3	21. r. d.	310,9
Hőmérsék (Réaumur):						
átlag	—	16,1	—	14,0	—	11,6
legnagyobb . . .	31. d.	25,6	2. d.	25,0	10. d.	17,7
legkisebb . . .	18. r.	10,4	11. e.	7,6	3. e.	5,7
Páranomás (p. v.):						
átlag	—	4,2	—	4,1	—	3,3
legnagyobb . . .	2. d.	7,5	3. d.	6,3	30. d.	4,7
legkisebb . . .	12. r.	2,8	24. e.	2,4	5. e.	2,0
Nedvesség (%)						
átlag	—	56	—	54	—	48
legnagyobb . . .	1. e.	91	10. r.	93	25. r.	95
legkisebb . . .	13. d.	35	2. d.	36	5. d.	39
Felhőzet (derű = 0, boru = 1) átlag .	—	4,6	—	6,4	—	3,5
legnagyobb . . .	16. 17.	10,0	10. 11.	10,0	20. 21. 24. 25.	10
legkisebb . . .	13. 22.	0,0	5.	0,0	2. 5. 6. 9. 10. 19. 26.—30.	0
Szélirány (%)	É.	0,0	—	—	—	3,6
ÉK.	—	2,4	—	—	—	—
K.	—	—	—	3,5	—	—
DK.	—	4,1	—	1,1	—	8,4
D.	—	2,0	—	—	—	—
DDN.	—	1,2	—	—	—	—
DN.	—	19,0	—	21,2	—	47,6
NDN.	—	2,4	—	—	—	3,6
N.	—	6,8	—	14,5	—	6,0
NEN.	—	2,4	—	—	—	—
ÉN.	—	61,3	—	59,7	—	30,8
Szél erő: (szélesend = 0, orkán = 10) átlag	—	2,7	—	2,1	—	2,4
Csapadék összesen (p. vonal): . . .	—	26,4	—	13,4	—	22,6
Mely Juliusban 6-szori Augustusban 4-szeri és Szeptemberben 4-ri esőből származott.						

Szerkeszti és kiadja: **Wagner Károly.**Főmunkatárs: **Divald Adolf.**

Selmece, 1869. Nyomatott Mihalik István-nál.

